

de blauwe klauwier

JAARGANG 21 NO. 1

PERIODIEK VAN VOGELWERKGROEP DE KEMPEN

DE BLAUWE KLAUWIER is een uitgave van **VOGELWERKGROEP "DE KEMPEN"**, en verschijnt in principe 4 keer per jaar.

LOSSE ABONNEMENTEN zijn verkrijgbaar door storting van *f* 17,50 op girorekening 5859111 ten name van Vogelwerkgroep de Kempen te Eindhoven, onder vermelding van "abonnement Blauwe Klauwier". De portokosten zijn in de prijs inbegrepen.

DE REDACTIE bestaat uit: Willem Veenhuizen en Jan Wouters.

Het redactie-adres is: De Braken 11
5541 AC Reusel
tel. 04976-42391

VOGELWERKGROEP "DE KEMPEN" beoogt bezig te zijn met vogelstudie in de Kempen, teneinde de kennis over de, in het wild levende, vogels te vergroten en een bijdrage te leveren aan de bescherming van deze vogels in hun milieu. Hiernaast is ruimte voor andere activiteiten zoals: natuurstudie in ruimere zin, voorlichting, educatie en beheerswerkzaamheden.

LIDMAATSCHAP kan men verkrijgen door zich te wenden tot het secretariaat van de Vogelwerkgroep. Het lidmaatschap begint met een proeflidmaatschap van 3 maanden. De contributie bedraagt *f* 45,-- per jaar; studenten betalen *f* 35,-- en gezinsleden *f* 22,50. DONATEURS die de vogelwerkgroep willen steunen zijn van harte welkom. Donateurs die *f*25,-- of meer schenken, krijgen een jaar lang de Blauwe Klauwier toegezonden. BETALING van de contributie of donatie kan geschieden door storting op girorekening 5859111 ten name van Vogelwerkgroep de Kempen te Eindhoven, onder vermelding van "contributie Vogelwerkgroep" dan wel "donatie Vogelwerkgroep".

HET POSTADRES van het secretariaat luidt als volgt:

Vogelwerkgroep "De Kempen"
Postbus 386
5500 AJ Veldhoven.

ARTIKELN UIT DE BLAUWE KLAUWIER MOGEN WORDEN OVERGENOMEN, NA VOORAF VERKREGEN SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE REDACTIE, ONDER VERMELDING VAN DE BRON.

JAARVERSLAG 1994 VAN VOGELWERK GROEP DE KEMPEN

PEER BUSINK (namens het bestuur)

Nu er weer een jaar om is, is het de mens eigen om terug te kijken. Met gedachten zoals: wat is goed geweest, wat minder goed of wat kan ik beter niet meer doen, passeren allerlei gebeurtenissen de revue en worden ze op hun waarde getaxeerd. Deze gedachten kun je ook op onze VWG toepassen.

Als ik zo terugkijk, dan hebben we het met z'n allen (leden en bestuur) er toch weer goed van af gebracht.

- De feestcommissie die in het afgelopen jaar een puike jaarvergadering (met o.a. de lancering van de nieuwe sticker) en weer een degelijke Cap Griz Nez excursie georganiseerd heeft.
- De tentoonstellingscommissie, die na een gedisciplineerde en maandenlange voorbereiding voor de dag kwam met een professionele tentoonstelling. Duizenden mensen hebben in Eersel in de maanden mei en juni de tentoonstelling "Vogels in de Kempen" gezien. Nog zo'n kleine 5.000 mensen hebben in september hetzelfde gedaan maar nu tijdens de "Week van het Landschap" in Haaren bij het Brabants Landschap. Ook zijn er plannen om binnenkort de tentoonstelling weer te gebruiken, deze keer in Eindhoven.
- Het goed verzorgde periodiek "De Blauwe Klauwier" is vier keer verschenen. Het is mij trouwens opgevallen dat ook op plaatsen buiten de Kempen dit blad naam-bekendheid heeft. Een oproep aan allen dus, om de redactiecommissie aan copy te helpen is bij deze dan ook op z'n plaats.
- In het afgelopen jaar werden de ledenbijeenkomsten zeer redelijk bezocht. Zes lezinghouders van buiten de vereniging hebben we mogen beluisteren. Het organi-

seren van de komende lezingen zal in het vervolg door Hans Hermans georganiseerd worden. Dus wie ideeën heeft, geef ze door aan Hans!

- Provincie en andere instellingen vragen naar onze expertise betreffende inventarisaties en milieuaangelegenheden. Vooral dit laatste zal steeds meer voorkomen. Het is maar goed, dat Jacques van Kessel dit in het vervolg voor onze VWG wil coördineren.

- Verder hebben er natuurlijk inventarisaties plaatsgevonden, en wel van nestkasten, van gebieden en van soorten. Volgens het SOVON echter te weinig, wanneer je naar de ingezonden formulieren kijkt. We moeten proberen om dit jaar beter aan deze formulieren te denken! Want zoals je weet, moeten ze voor 1 oktober bij het SOVON-bureau binnen zijn, anders worden ze niet in hun publikatie meegenomen.

- Ook zijn er soorten zoals Oeverzwaluw, Zwarte Stern en weidevogels die geprofitteerd hebben van directe acties door de VWG in ons werkgebied. Hopelijk wordt dit jaar deze soortenlijst geïntensiveerd en uitgebreid met bijv. IJsvogel en roofvogels.

- Verheugend is ook te melden, dat na een jarenlange "status quo" het ledenaantal nu groeiende is (zullen we deze eeuw nog de 100 halen??!!)

Na deze opsomming van alle goede dingen, toch een mineur en dat is het probleem van onze huisvesting. Op de vergaderruimte, waar we maandelijks bij elkaar komen, is niets aan te merken. Maar het gebrek aan opbergruimte voor de archieven en voor het tentoonstellingsmateriaal en het missen van een werkruimte is toch steeds weer een terugkerend probleem.

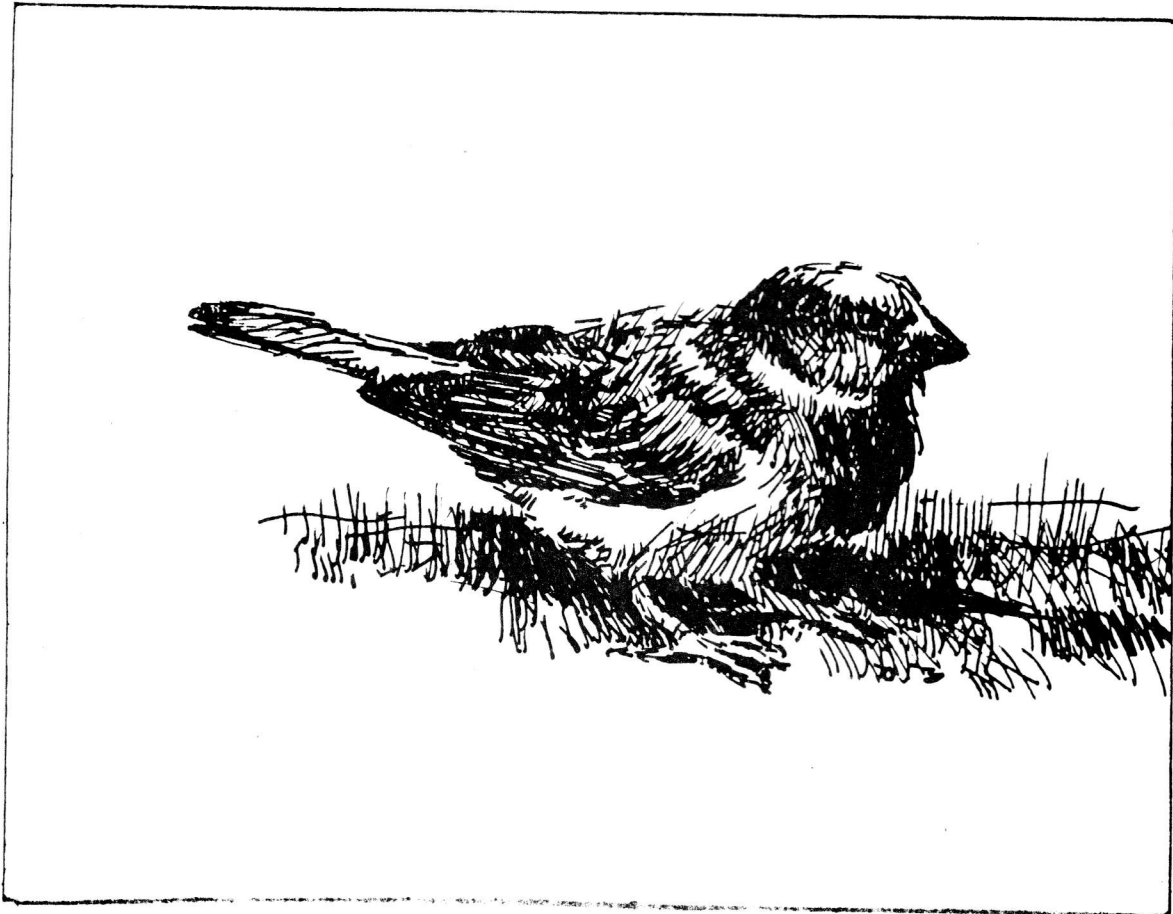
Een delegatie van het bestuur heeft hierover in 1994 twee keer een onderhoud gehad met de betreffende wethouder. Bij het laatste onderhoud is wel gebleken dat we uit die hoek niets hoeven te verwachten.

Albert Vrijaldenhoven heeft te kennen gegeven dat hij na twee jaar lid te zijn geweest van het bestuur, zijn functie gaat neerleggen. Binnen het bestuur heeft hij zich erg verdienstelijk gemaakt met het creatief meedenken en het aandragen van concrete oplossingen. Albert, bedankt hiervoor!

De toekomst:

Natuurlijk hebben we weer plannen gemaakt voor 1995 (let wel: het 21e jaar van bestaan) zoals: inventarisaties van gebieden en van soorten, beheerswerkzaamheden, educatie en soortenbescherming.

Het zijn in ieder geval allemaal activiteiten die positief t.o.v. de natuur staan. Een natuur die van alle kanten door allerlei motieven nog steeds wordt belaagd. Met andere woorden: het is maar goed dat er nog een vogelwerkgroep in de Kempen is!

HUISMUS

1994 O.K! 1995 BETER?

HANS HERMANS

In 1994 is er weer volop geïnventariseerd in de Kempen. Ieder die hieraan mee heeft gewerkt hartelijk bedankt. De kolonies van Roek, Kokmeeuw, Zwarte Stern en Oeverzwaluw zijn (weer eens) allemaal geteld of geschat. Dat daar snel sterke veranderingen in kunnen voorkomen blijkt bijvoorbeeld uit de sterke groei van de roekenkolonie bij Bergeyk. In 1991 waren er circa 85 nesten, in 1992 en 1993 is er niet geteld, en in 1994 waren er 210 nesten!

Zeldzame soorten als Roerdomp, Woudaapje, Geoorde Fuut en Korhoen zijn (waarschijnlijk) compleet geïnventariseerd. Daarentegen zijn de IJsvogel en zeker de Nachtzwaluw niet volledig in kaart gebracht. Met name de Nachtzwaluw, toch wel een karakteristieke vogel van deze streek, verdient in 1995 wat extra aandacht. Naast de traditionele inventarisatie van het Leenderbos, wordt aan vogelaars gevraagd om andere min of meer geschikte nachtzwaluw-gebieden te inventariseren. Denk daarbij bijvoorbeeld aan Oirschotse, Peelsche/Kroonvensche en Somerensche Hei en landgoed "de Utrecht" waar in het verleden vele zangposten zijn geregistreerd.

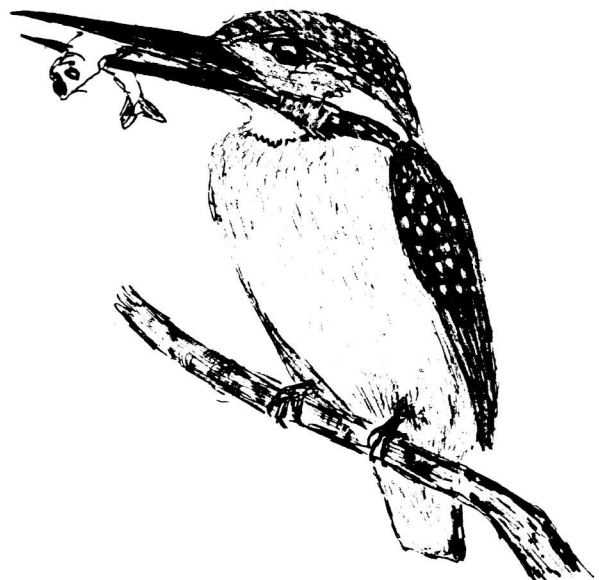
Zoals bijna ieder jaar zijn verschillende bekende grote heidegebieden (Landschot, Goor & Flaes, Cartier, Malpie en Strabrecht) op bijzondere soorten bekeken. Opvallend is bijvoorbeeld dat de Geoorde Fuut op de Landschot toeneemt, terwijl deze soort in het Goor & Flaes afneemt. Een overzicht van de inventarisatieresultaten van de bijzondere soorten in 1994 volgt nog wanneer alle beloofde gegevens binnen zijn.

Ook in grote delen van Eindhoven (o.a. de Wielewaal en de Grote Beek) zijn de bijzondere soorten geteld. Dit jaar pakt de stadsvogelprojectgroep weer grondig uit door enkele parken op alle soorten te gaan

inventariseren. Ook in de Bergeykse Visvijvers zullen weer net als in 1994 alle soorten geteld worden.

De soorten van de "grote kaart" lijken op het eerste gezicht wat minder te zijn bijgehouden (toeval?). Met name de Geelgors en de Veldleeuwerik lijken opeens in bepaalde delen van de Kempen te zijn verdwenen terwijl dit waarschijnlijk niet het geval is. Dus beste vogelaars, ervaren of minder ervaren, houd uw ogen en oren altijd open. NOTEER EN GEEF DOOR.

De beste vogelwensen voor 1995 van jullie biologisch secretaris.

Commissie STADSVOGELPROJECTGROEP

WILLEM VEENHUIZEN.

De Commissie Stadsvogelprojectgroep is in 1984 ontstaan naar aanleiding van de stadsvogelinventarisatie van de bebouwde kom van Eindhoven 1984-1990. Deze Stadsvogelprojectgroep is een onderdeel van Vogelwerkgroep De Kempen te Veldhoven.

Vele leden van de Vogelwerkgroep maar ook niet-leden werken in teamverband of als solitair vogelaar(ster) mee aan inventarisaties, excursies, en het doen van waarnemingen in het stedelijk milieu, met name dat van de stad Eindhoven. Ook de buitengebieden van de Gemeente Eindhoven worden in onze onderzoeken en inventarisaties betrokken.

Als vertegenwoordiger van de Vogelwerkgroep hebben wij zitting in het Gemeentelijk Milieugroepenoverleg en het Poelenproject. Beide activiteiten gebeuren samen met alle natuur en milieuverenigingen van de stad Eindhoven. Zodoende hebben wij een goede inbreng en inspraak op het beleid en bestemmingen betreffende natuur en milieu binnen de Gemeente Eindhoven.

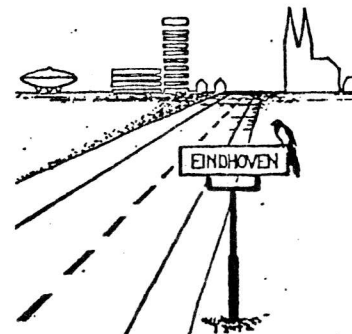
Enkele activiteiten

- Publikatie van de onderzoeksgegevens 1984-1990; Wetenschappelijke Mededeling van de KNNV, 'Vogels in stedelijk milieu, met als case-studies inventarisatie stad Eindhoven 1984-1990'.
- Het jaarlijks plannen en organiseren van deelinventarisaties in de stad Eindhoven, o.a. stadswijken, parken, soortinventarisaties.

- Soortinventarisaties; Kuifleeuwerik, Fuut, Roek, Zwarte Roodstaart, Vlaamse Gaai, Huiszwaluw.
- Het plannen en organiseren van excursies in en nabij de stad Eindhoven.
- Wij vergaderen eens in de twee à drie maanden in het MEC aan de Genneperweg, meestal op een donderdagavond van 19.30-22.00 uur.

Voor meer informatie kun je je wenden tot de initiatiefnemer:

Willem Veenhuizen, Bussele 32,
5641 PB Eindhoven

OVERZICHT ACTIVITEITEN EN DEELNEMERS "VWG DE KEMPEN"

Peer Busink

Algemene broedvogelinventarisaties VWG	<u>H.Hermans</u> , M.Bakermans, H.Bierens, M.vd Broek, P.Busink, T.Heijnen, J.Kolsters, A.Panhuijsen, W.Veenhuizen, G.Vink, T.vd.Vleuten, J.Wouters, P.Wouters
Archiefwerk	J.Kolsters, F.de Blom, H.Hermans, B.Jacobs, J.v.Kessel, T.vd.Vleuten, A.Vrijaldenhoven, P.Wouters
Begeleiding Nieuwe Leden	A.Vrijaldenhoven, P.Wouters
Contactpersoon VWG-IVN	F.deBlom
Dia-archief	H.Bierens, F.de Blom
Excursie nieuwe leden	H.Bierens, P.Busink, H.Hermans, J.v.Kessel, J.Kolsters, H.de Louweren, W.Veenhuizen, A.Vrijaldenhoven
Feestcommissie	H.Bierens, P.v.Happen, J.Mekes, J.Smit
Grijze Steen (beheerswerk)	E.vd.Werf, T.Brugman, W.Jacobs, J.v.Kessel, B.Verspaandonk, T.vd.Vleuten, E.vd.Werf, P.Wouters
Huiszwaluwteiling	W.Veenhuizen, M.Bakermans, F.de Blom, M.vd.Broek, W.Deeben, P.v.Happen, G.Nas, G.Vink, J.Wouters
Klapekster wintertelling	PvHappen, H.v.Beek, F.de Blom, M.vd.Broek, T.Brugman, P.Busink, I.Franken, A.vd.Hurk, W.Jacobs, J.Kolsters, H.de Louweren, H.Munsters, G.Nas, B.Schrijvers, B.Verspaandonk, G.Vink, T.vd.Vleuten, A.Vrijaldenhoven, J.Wouters, P.Wouters
Milieuzaken	J.v.Kessel
Natuurontwikkelings-project Ekkersweijer	P.Busink, F.de Blom, B.Jacobs, W.Jacobs, H.Knubben, G.Nas, B.Schrijvers, W.Veenhuizen, G.Vink
Nestkastenproject Koningshof	J.Wouters, H.v.Beek, T.Brugman, W.Deeben, I.Franken, H.Hermans, B.Jacobs, J.Kolsters, J.Peters, B.Verspaandonk, G.Vink, T.vd.Vleuten, A.Vrijaldenhoven, P.Wouters
Nestvlotenproject Zwarte Stern	P.Busink, A.vd.Hurk, B.Jacobs, H.de Louweren, M.Manders
Redactie Blauwe Klauwier	J.Wouters, Y.Martens, W.Veenhuizen
SOVON-inventarisaties (organisatie: W.Beeren)	M.Bakermans, P.Busink, P.v.Happen, H.Hermans, A.vd.Hurk, J.Kolsters, G.Nas, A.Panhuijsen, G.Sanders, W.Veenhuizen, T.vd.Vleuten, P.Wouters
Roofvogelbescherming	P.Busink, H.v.Beek, F.de Blom, T.Engelen, I.Franken, J.Kolsters, B.Schrijvers, T.vd.Vleuten, A.Vrijaldenhoven, P.Wouters
Stadsvogelprojectgroep Eindhoven	W.Veenhuizen, H.v.Beek, F.de Blom, I.Franken, H.Knubben, G.Nas, G.Vink
Tentoonstellingscommissie	H.Bierens, P.v.Happen, J.v.Kessel, A.Vrijaldenhoven, E.vd.Werf, J.Wouters, P.Wouters
Trektellen Strabrecht LWVT	G.Nas, H.v.Beek, F.de Blom, P.Busink, I.Franken, P.v.Happen, H.Hermans, A.vd.Hurk, Y.Martens, H.Munsters, G.Nas, J.Smit, W.Veenhuizen, G.Vink
Weidevogelbeschermingsproject	P.Busink, H.Bierens, F.d.Blom, B.Jacobs, G.Nas, T.vd.Vleuten
IJsvogelwanden-project	H.Bierens, F.de Blom, T.Brugman, P.Busink, J.Mekes, B.Schrijvers, W.Veenhuizen, B.Verspaandonk, T.vd.Vleuten, E.vd.Werf

De personen waarvan de namen zijn onderstreept, zijn de contactpersonen van de betreffende commissie/activiteit. Wanneer je alsnog met een commissie mee wil werken, neem dan contact op met de betreffende contactpersoon.

DE HUISZWALUW (*Delichon urbica*) IN DE KEMPEN IN 1994.

WILLEM VEENHUIZEN

Het elfde telseizoen zit er op. We krijgen al prachtige tijdreeksen waar SOVON blij mee zal zijn. En we houden vol. Het team zwaluwtellers bestond ook dit jaar weer uit dertien personen te weten: Wil Beeren (WBe), Fred de Blom (FdB), Pierre Boudewijns (PBo), Martin van den Broek (MBr), Wim Deeben (WDe), Piet van den Eijnde (PEi), Piet van Happen (PHa), Ton Hermans (THE), Broeder Joris, Guus Nas (GNa), Geert Sanders (GSa), Gerrit Vink (GVi), Jan Wouters (JWo) en ondergetekende (WVe). Allen veel dank en gaarne tot het volgende seizoen.

BESPREKING VAN DE TELRESULTATEN PER PLAATS.

In Tabel 1 zijn de getelde aantallen in de diverse plaatsen vanaf 1984 tot en met 1994 weergegeven. Ik zal de tabel even met U doornemen.

Acht: Toename! Enkele nieuwe vestigingen (± 4) en enkele nestplaatsen in 1993 niet ontdekt. In de Griftstraat/Waalstraat had 1 ex. zich voor de ingang van het nest verhangen.

Bergeijk: Populatie stabiel gebleven.

Brengel: Hoe lang zullen die 2 paartjes zich hier nog kunnen handhaven?

Budel: Nog even stabiel?

Budel Dorplein: Wederom een sterke afname.

Budel Schoot: Hier houden de laatste twee paartje nog even vol.

Eindhoven: Weer een nieuw dieptepunt, nu nog maar 18 nesten! Zie verder ook elders in dit nummer.

Geldrop: Populatie stabiel gebleven na de dramatische afname van 1993. Op de locatie Horyon nog maar 1 nest. De kolonie aan de kerk in Zesgehuchten gaat steeds verder achteruit en omvat nog maar 6 broedparen, tegen vorig jaar 8!

Heeze: Enkele nieuwe vindplaatsen ontdekt (3 nesten). Vergeleken met 1993 een spectaculaire toename van 7 nesten, de nieuwe vindplaatsen niet meegeteld!

Knegsel: Voor de eerste maal geteld, toch nog 4 broedparen en 2 niet 'zekere' nesten (in de Eikenbocht en Lindenlaan). Een nest (Lindenlaan no.5) zat er volgens de bewoner al sinds 1968!

Leende: Populatie stabiel.

Tabel 1: AANTAL GETELDE HUISZWALUWNESTEN PER PLAATS VAN 1984 TOT EN MET 1994. Voor de afkortingen van de tellers zie in de tekst.

Plaats	Atlas- en Kwartblok	JAAR											Teller(s)	Tendens
		'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	1994		
Aalst	51-55	0	--*)	--	--	--	--	--	1	--	--	--		
Acht	51-34	--	±6	8	11	11	16	9	12	10	--	17	WVe, FdB	+
Bergeyk	57-13-3+4 57-23-1+2	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8	WVe	0
Bladel	57-11	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--			
Breugel	51-25-4	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2	GNa	-
Budel	57-26-4	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5	WBe	0
Budel Dorplein	57-36-4	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12	WBe	---
Budel Schoot	57-36-2+4	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2	WBe	0
Casteren	51-51-2	27	--	--	--	±6	12	--	--	--	14	--		
Eindhoven	51-35-1 51-44-2	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18	GNa, FdB, WVe	--
Geldrop	51-46-3+4	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	16	PHa	0
Hapert	51-52	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	--		
Heeze	51-56-2+4	±1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14	PHa, The	++
Hoogloon	51-52-1	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--		
Knegsel**)	51-53-1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	WVe, FdB	?
Leende	57-16-1	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9	WBe, PHa	0
Leenderstrijp	57-16-3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35	WBe	-
Luyksgestel	57-23-4	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18	WVe	-
Maarheeze	57-27-1	--	--	--	--	(2)	45	51	42	36	33	31	PEi	0
Nuenen	51-36-1+3	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18	WVe	0
Oerle**)	51-43-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	WVe, FdB	?
Reusel	56-18-2	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16	JWo	0
Riethoven	57-13+14	--	8	2	--	3	0	--	0	--	--	--		
Schadewijk	57-13	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--		
Soerendonk	57-26-1	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19	PEi	0
Son	51-25-3+4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0	GNa	0
Steensel	51-53-4	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6	PBo, MBr	---
Sterksel	57-17-1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48	PEi	+
Veldhoven (dorp)	51-54-1	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21	WDe, WVe	+
Veldhoven Look (Boerenbond)	51-43-4 51-44-3	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9	WDe	+
Waalre	51-54-2+4	40	--	29	--	--	--	33	30	--	25	--		
Weebosch	57-22-2	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7	WVe	-
Westerhoven	57-14-3	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17	WVe	-
Wintelre	51-43	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8	WVe, FdB	+
Zandoerle	51-43-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	WVe, FdB	?
TOTAAL		679	496	359	173	430	472	499	411	366	404	360		

*)niet geteld **) nieuwe telling

Leenderstrijp: Afname, de kolonie aan de Strijperstraat 67 ging van 35 nesten terug naar 24!

Luyksgestel: Een lichte afname van de populatie.

Maarheeze: De afgelopen jaren een lichte afname van de populatie.

Nuenen: Populatie stabiel gebleven. De beide kunstnesten waren niet bezet.

Oerle: Voor de eerste keer geteld. Geen broedende Huiszwaluwen gevonden.

Reusel: Na de zware afname in 1993 blijft de populatie stabiel.

Soerendonk: Populatie ook stabiel dit jaar.

Steensel: Populatie sterk afgenomen als gevolg van schilder- en onderhoudswerkzaamheden!

Sterksel: Een flinke toename!

Veldhoven-dorp: Lichte toename. De populatie van de Runstraat is hetzelfde gebleven (17 nesten), doch enkele nieuwe vestigingen in de omgeving (Dorpsstraat en Roskam, ieder 2 nesten)

Veldhoven Look: Wederom een lichte toename, misschien als gevolg van 'verhuizing' vanuit de Runstraat?

Weebosch: Populatie licht afgenomen.

Westerhoven: Populatie licht afgenomen.

Wintelre: De gehele bebouwde kom rondgestruind, toch 8 bewoonde nesten gevonden!

Zandoerle: Voor de eerste keer geteld, geen broedende Huiszwaluwen aangetroffen.

NESTPLAATSEN IN HET BUITENGEBIED

In tabel 2 zijn de tellingen bijeengebracht van enkele kolonies in het buitengebied, dus buiten de bebouwde kommen.

Fabriek KZM Budelco: Nu wederom een sterke afname.

Achelse Kluis: populatie afgenomen, het herstel van 10 nesten in 1993 is weer volledig verdwenen met een afname van 13 nesten.

Aanshotse Beemden: De nieuwe vestiging vanuit de populatie "Rode Kruislaan", is met 2 nesten toegenomen!

Tabel 2: KOLONIES AAN BOERDERIJEN/HUIZEN IN HET BUITENGEBIED

Plaats	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	Teller(s)
Eindhoven boerderij "De Keizer"	15	--	--	--	4	--	--	--	--	--	--	
Nuenen boerderij Collse Hoefstr.	--	7	9	--	2	--	0	0	--	--	--	
Broekhovenseweg nabij Gr.Vlasroot	--	11	8	--	--	--	--	--	--	--	--	
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	WBe
Achelse Kluis	58	39	±53	±63	±75	±83	±81	±56	±46	±56	±43	Br. Joris
Aanschotse Beemden Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	GVi
Riethoven Veldhovensedijk**)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	WDe
Leenderstrijp boerderij Paaldijk 3**)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	WBe

RESUMEREND

Dit seizoen lijkt het erop dat de populatie over de gehele lijn licht achteruit is gegaan. Tegenover flinke afnames van de huiszwaluwpopulaties in Budel, Leenderstrijp, Eindhoven, Luyksgestel en Steensel staan redelijke toenames in Heeze, Sterksel en Veldhoven.

In Steensel ging de populatie achteruit als gevolg van dakonderhoud en "moedwillig" verwijderen van de nesten (Steensel). Volgens de herziening van de Vogelwet 1936 is het nu strafbaar geworden om de nesten te verstoren en/of te verwijderen!

Van de kolonies in het buitengebied zijn die bij Budelco en de Achelse Kluis sterk afgenomen.

Voor 1993 wordt, na hertelling en aanvullingen, de Nederlandse huiszwaluwpopulatie geschat op 125.000-132.000 broedparen. Ten opzichte van 1992 is de gehele Nederlandse populatie stabiel gebleven. Maar lokaal waren er sterke afnames bijvoorbeeld langs de IJssel en plaatselijk in Limburg een afname van 30 tot 37%! Noord-Brabant heeft het eveneens moeilijk. (Jonkers en Leys 1994)

Om het verloop van de huiszwaluwpopulatie in de Kempen (en Nederland) te kunnen volgen, blijft het nodig om te tellen. Ik hoop dat komend seizoen meer plaatsen geteld kunnen worden, waarbij ik o.a. denk aan: AALST, BLADEL, EERSEL, DUIZEL, VESSEM, HOOGELOON, NETERSEL, HULSEL en VALKENSWAARD.

Op naar het volgende telseizoen, zwaluwse groeten!

Literatuur

Jonkers, D. en H.N. Leys (1994): Monitoring van de Huiszwaluw *Delichon urbica* in 1993 in Nederland. *Het Vogeljaar*, 42(4): 159-161.

DE HUISZWALUW (*Delichon urbica*) IN EINDHOVEN IN 1994.

WILLEM VEENHUIZEN

Het verzamelen van broedgegevens van de Huiszwaluw in Eindhoven is nu al dertien jaar op een rij gebeurd. Dit jaar waren Fred de Blom, Guus Nas (Heesterakker) en Gerrit Vink (Woenselse Heide en Aanshot) mij behulpzaam bij het tellen. Daarvoor past een woord van dank. De tellingen vonden plaats tussen 8 juli en 9 augustus.

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de tellingen in Eindhoven sinds 1982, per stadsdeel samengevat.

AANTAL HUISZWALUWNESTEN PER STADSDEEL IN DE LAATSTE DERTIEN JAAR.

Stadsdeel	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
GESTEL:													
Bennekel	4	5	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Blaarthem	?	?	4	3	1	--	--	--	--	--	--	--	--
Hagenkamp	10	11	2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
STRATUM	9	8	13	13	11	6	5	4	3	2	--	--	--
STRIJP:													
Lievendaal	37	22	14	15	7	5	3	9	8	7	9	13	9
TONGELRE	9	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
WOENSEL:													
Heesterakker	6	4	4	1	6	2	1	7	9	12	13	5	6
Mensfort	?	8	4	2	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Oude Gracht	6	8	4	19	9	10	6	1	--	--	--	--	--
Rapenland	6	9	5	--	--	--	--	--	--	--	--	1?	--
Vlokhoven	2	5	2	3	3	2	--	--	--	--	--	--	--
Watermolen	17	16	20	10	5	--	--	--	--	--	--	--	--
Woenselse Heide	34	25	24	16	11	17	14	10	5	8	8	4	3
TOTAAL	140	129	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18
<i>Verandering (%)</i>		-8	-25	-15	-35	-21	-31	+7	-19	+16	+4	-23	-22

OVERZICHT PER WIJK

Het uitsplitsen per straat van de wijken waarin nog Huiszwaluwen broeden, levert de volgende tabellen op.

STRIJP (LIEVENDAAL)

jaar	'82	'83	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	1994				
teldag	16-8	02-8	26-7	07-8	02-8	17-8	12-8	06-8	13-7	30-7	25-7	04-8	09-8				
straat	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	N	O	Z	W	Tot.
Scheltemaweg	14	12	6	6	2	5	3	3	4	4	4	5	--	--	6	--	6
S. v. Leeuwenstr.	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Welschapsdijk	22	10	8	9	5	--	--	6	4	3	5	8	--	--	2	1	3
TOTAAL	37	22	14	15	7	5	3	9	8	7	9	13	1	1	8	1	9

De populatie is hier, evenals vorig jaar licht toegenomen!

WOENSELSE HEIDE

jaar	'82	'83	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94
teldag	17-8	03-8	08-8	78-8	30-7	07-8	02-8	31-7	06-8	29-6	09-8	29-6	?
straat													
Beijerlandlaan	--	--	--	1	--	--	--	1	2	3	2	--	--
Bevelandlaan	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Goerceststraat	2	1	--	--	--	--	2	--	--	--	--	1	--
Grebbeberglaan	1	1	1	--	1	--	--	4	--	1	1	--	--
Overflakkeestraat	2	1	1	--	1	--	--	--	--	1	--	--	--
Purmerstraat	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Rode Kruislaan	14	12	13	10	4	14	9	1	3	3	5	3	3
Schermerstraat	3	2	1	1	2	--	--	2	--	--	--	--	--
Schouwenlaan	1	1	1	--	2	1	1	1	--	--	--	--	--
Terschellingstraat	4	3	4	2	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Urkweg	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Voornestraat	2	1	1	--	1	1	1	--	--	--	--	--	--
Walcherenlaan	2	1	2	2	--	1	1	1	--	--	--	--	--
TOTAAL	34	25	24	16	11	17	14	10	5	8	8	4	3

De populatie neemt schrikbarend af, maar daarvoor zijn nauwelijks oorzaken te ontdekken. Volgend seizoen zullen we weer nieuw nestmateriaal aanbrenen.

WOENSEL HEESTERAKKER

jaar	'82	'83	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	1994				
teldag	17-8	03-8	78-8	78-8	05-8	06-8	07-8	10-7	08-7	16-7	78-8	10-7	08-7				
straat	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	Tot.	N	O	Z	W	Tot.
Milaanstraat	4	3	3	1	1	--	--	--	1	2	2	1	1	--	--	--	1
Italiëlaan	2	1	1	--	--	--	--	--	--	--	2	2	--	--	2	--	2
Livornostraat	?	?	?	?	5	1	1	5	5	5	5	--	--	--	--	--	--
Siënalaan	?	?	?	?	?	?	1	--	1	2	2	1	2	1	1	--	2
Baristraat	?	?	?	?	?	?	?	?	1	1	1	1	--	--	--	--	--
Turijnstraat	?	?	?	?	?	?	?	?	?	2	2	--	1	--	--	--	1
TOTAAL	6	4	4	1	6	2	1	7	9	12	13	5	3	1	2	--	6

Na de halvering in 1993 blijft de populatie nu nog even stabiel?

SAMENGEVAT

De totale populatie bevat nog 18 broedparen. Weer een afname van 5 nesten! Hiermee zijn we weer op een nieuw dieptepunt aangeland. Na een licht herstel in de seizoenen '91 en '92 nu alweer een afname van meer dan 1/3 in twee jaar tijd.

Het lijkt nog een kwestie van enkele jaren voor dat de Huiszwaluw uit Eindhoven is verdwenen en we in de stad helemaal niet meer hoeven te tellen. Maar we blijven het uitsterven volgen. Nog een paar seizoenen volhouden!

Hopelijk is het volgende seizoen nog niet het laatste. Tot dan.

EEN WEEKJE FALSTERBO

PIETER WOUTERS

Al een jaar geleden werd het plan geboren om een keer naar het Zweedse Falsterbo te gaan. Niet in het minst door de verhalen die Piet van Happen, een trouwe Falsterboganger, vertelde. Ook dit jaar (1994) zou Piet meegaan en op aanraden van hem werd de week van 17 t/m 24 september uitgekozen als een week waarin nog juist de vroege trekkers gezien konden worden, maar ook al de eerste latere trekkers.

Helaas viel Piet met rugproblemen af. Daarom togen op 17 september Jan, Harold, Edwin en ondergetekende naar Zweden. Onderweg zagen we al de eerste Visarenden (3 exx.). Na een reisje van ±12 uur en wat zoeken hadden we onze kampeerplaats gevonden nabij het museum te Falsterbo.

Zondag 18-9

Niet erg vroeg opgestaan. Maar meteen wordt ons duidelijk dat we naar de juiste plaats waren afgereisd. Ondanks dat we op een veldje in het bos staan en daardoor maar een cirkel van ongeveer 30 meter lucht kunnen zien, al meteen tientallen Sperwers en veel kleine vogeltjes. Vanuit deze plek naar de kust is het nog geen honderd meter. Harold en ik zien daar al meteen een Smelleken met prooi langskomen.

Nu snel onze spullen gepakt en naar de echte zuidpunt van Zweden. Daar aangekomen bleken we niet de enige te zijn. Zeker meer dan honderd andere vogelaars stonden ons al op te wachten, met voor mogelijk meer dan een half miljoen aan optische apparatuur bij zich. Ook hier weer veel trek van allerlei kleine vogeltjes maar ook weer veel Sperwers. En er scharrelde een leuke groep Notenkrakers rond.

In het bosje bij de daar staande vuurtoren worden door de Zweden met mistnetten vogels gevangen en geringd. Dit

is voor de vogelaars ook leuk, je kunt zo allerlei vogels van dichtbij zien. En natuurlijk vogels die anders aan de aandacht ontsnappen zoals die ochtend enkele Blauwborsten. 's Middags zijn we de heide ten oosten van Falsterbo gaan verkennen. Naast allerlei roofvogels ook veel Paapjes, Grasmus nog een Koekoek en natuurlijk veel golfballetjes.

Maandag 19-9

's Morgens vroeg opgestaan en naar de zuidpunt. Niet erg veel trek van kleine vogels, wel weer veel Sperwers. Het weer is ook niet echt denderend. Daarom besluiten we om een ritje door het achterland te maken. Het landschap is niet echt aantrekkelijk: het is een open grootschalig golvend landbouwgebied. Maar onderweg zien we toch mooi onze eerste groep Kraanvogels.

In de middag langs de kust nabij Trelleborg ook daar weer kranen die oversteken naar het Duitse eiland Rügen. Hier ook nog Gele Kwikken, Rode Wouw, veel Aalscholvers en nog een Krombekstrandloper. Laat in de middag, tijdens zonsondergang op ons privé-strandje nog een groep Kraanvogels van 250-300 exx. verdeeld in diverse V-formaties. Echt kicken. Totaal vandaag 800 kranen.

Dinsdag 20-9

Edwin slaapt uit, hij voelt zich wat ziek (niet van de drank). Het weer is perfect. Vorige week was het weer erg slecht met regen, in het weekend nog donker en nu dus zonnig. Dit mist zijn uitwerking niet op de trek. Er is erg veel trek. En dan bedoel ik ook ERG VEEL!!! Duizenden, nee tienduizenden vogels trekken voorbij in een lange ononderbroken stroom. Voornamelijk kleine vogels met de Vink qua aantal op kop. Maar ook Kepen, Sijzen en nog veel zwaluwen (Boeren- en Huis-). Ook opvallend is dat er nog tientallen Gierzwaluwen

langs komen. Bij ons is dat na 1 september een rareiteit.

De Notenkrakers zijn echt de bangeriken onder de trekkers. Heel hoog komen ze over, maar zo gauw ze water zien, vliegen ze weer terug naar het veilige land.

Nu moesten we terug om Edwin en onze proviand op te halen. Dit leverde bij de kampeerplaats toch nog mooi een Zwarte Ooievaar op, die we anders gemist hadden.

's Middags zijn we op zoek gegaan naar een groot meer in de omgeving. Na veel zoeken en wat struinwerk lukte dit ook. Hier veel Grauwe Ganzen, wat eendesoorten, Boomvalk en een Visarend. Mogelijk een jong exemplaar want ondanks verwoede pogingen om iets te vangen lukte hem dat niet. Her en der onderweg nog 6 Rode Wouwen en nog 98 Kraanvogels.

Woensdag 21-9

Noordoosten wind. De vogels zitten dus hoog. Er is ook niet echt veel trek. Wel al redelijk wat Buizerden, 52 exemplaren geteld van 10.30 u tot 11.00 u. Aan de vangsten te zien is er ook trek van Goudhaantjes. Een andere vangst, die veel bekijks trekt, is de Kleine Vliegenvanger. Maar voor daar zeker zo zeldzaam is de gevangen Zwarte Specht.

's Middags stond DE trip op het programma naar de 'valley of the eagles' nabij Erisdal. Hier zijn altijd meerder Steenarenden te zien. Dit was ook nu het geval: 3 exemplaren, waarvan er twee op boomhoogte boven onze hoofden speelden!!!

Hier ook nog verschillende Raven en Kraanvogels. Onderweg ook kranen, ±52 Rode Wouwen en 1 Ruigpootbuizerd. Binnendoor terugrijdend naar Falsterbo overal op de akkerlanden Buizerden (zelfs 9 exx. bij een dode Haas). Naar later zou blijken vogels die een van de volgende dagen zouden gaan doortrekken.

Donderdag 22-9

's Morgens op de punt erg weinig trek en daarom al vrij vroeg naar het heide-

terrein gegaan om te eten. Onderweg zagen we echter al de eerste bellen Buizerden van ±50 exx. Heel de middag kwamen er Buizerden over maar of het echte trek was viel te betwijfelen. Teveel heen en weer gevlieg. Wel nog 2 Rode Wouwen, mannetje en vrouwtje Blauwe Kiek en idem Smellekens. Laat in de middag, bij het verlaten van de kroeg nog 4 Kraanvogels.

Vrijdag 23-9

Onze laatste dag hier, echter wel de beste. Vandaag weer erg mooi weer (we zouden zelfs nog flink verkleuren). Op de zuidpunt redelijk wat trek. Opvallend zijn de groepen Pimpelmezen (tot 70 exx.), die tussen de Vinken meevliegen. Ook steeds meer Putters, die we de eerste dagen nog helemaal geen hadden gezien.

Nu alleen nog maar een paar Boerenzwaluwen tegenover veel zwaluwen in het begin van de week. Zo zijn er in deze ene week al veel veranderingen te zien in de soortensamenstelling per dag.

Om 10 uur zijn we al naar de heide gegaan want met zo'n mooi weer zouden er best wel eens veel roofvogels langs kunnen komen. En niet alleen wij dachten er zo over, met ons nog zeker honderd andere vogelaars. Niemand zou er spijt van krijgen. Om deze dag te beschrijven, geef ik alleen de soortenlijst. Die spreekt voor zich.

Rode Wouw 93 (tot 14 in één bel), Zeearend 1 onvolwassen, Buizerd ±2000 (tot 115 in één bel), Boomvalk verschillende, Sperwer veel (75-150), Torenvalk 5 exemplaren jagend op de heide, Wespendif 1 ex., Ruigpootbuizerd 4 exx., Blauwe Kiekendif 3 vrouwtjes, Bastaardarend 1 ex., Bruine Kiekendif 2 vrouwtjes, Smelleken 2 vrouwtjes.

Zoals je ziet, een dag die we niet snel zullen vergeten!!!

Informatie

Voor mensen die mogelijk nog ooit naar Falsterbo willen gaan, volgt hier wat nuttige informatie. De afstand bedraagt ±850 km, gereden over Denemarken wat de snelste route is. Men kan echter ook in

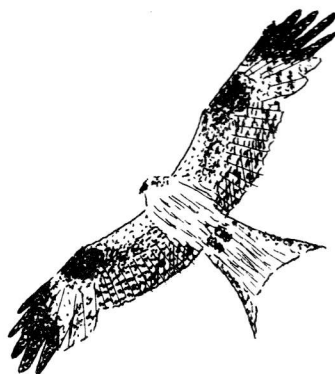
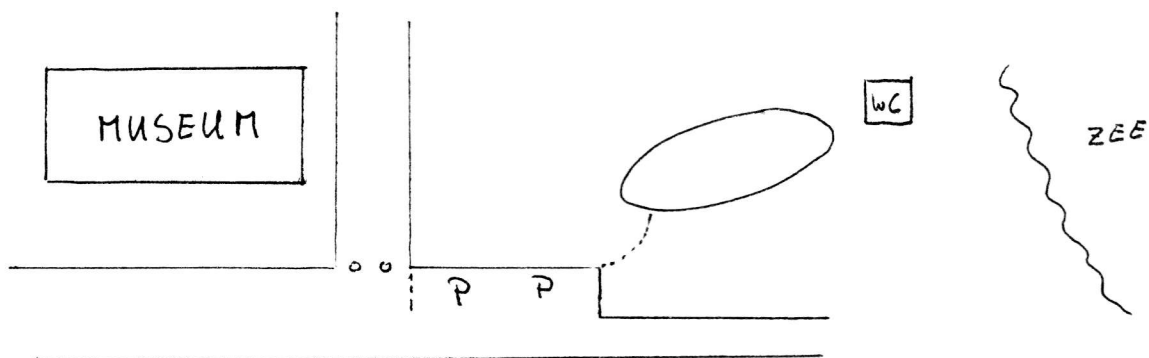
Travemünde de boot nemen naar Trelleborg. Dit is wel 8 uur varen. Voor ons bedroegen de kosten voor 2 overtochten retour DM194.

In Falsterbo kan men kamperen bij het museum. Omdat dit niet gemakkelijk te vinden is, de eerste keer in het donker, heb ik een kaartje bijgevoegd. Eten hoeft men niet mee te sjouwen daar het gewone leven in Zweden niet echt veel duurder is dan in Nederland. De VWG heeft een boekje over Falsterbo aangeschaft. Hierin kan men opzoeken welke soort in welke periode trekt, zodat men daar zijn tocht op kan afstemmen.

Soortenlijst

Parelduiker, Fuut, Aalscholver, Blauwe Reiger, Zwarte Ooievaar, Knobbelswaan, Grauwe Gans, Bergeend, Smient, Wintertaling, Wilde Eend, Pijlstaart, Slob-eend, Kuifeend, Eidereend, Zwarte Zee-eend, Brilduiker, Middelste Zaagbek, Wespendif, Rode Wouw, Zearend, Bruine Kiekendief, Blauwe Kiekendief, Havik, Sperwer, Buizerd, Ruigpootbuizerd, Bastaardarend, Stearend, Visarend, Torenavalk, Smelleken, Boomvalk, Fazant, Meerkoet, Kraanvogel, Scholekster, Bont-

bekplevier, Goudplevier, Zilverplevier, Kievit, Kanoetstrandloper, Krombekstrandloper, Bonte Strandloper, Kempphaan, Watersnip, Rosse Grutto, Wulp, Zwarte Ruit, Tureluur, Groenpootruiter, Oeverloper, Dwergmeeuw, Kokmeeuw, Zilvermeeuw, Grote Mantelmeeuw, Grote Stern, Holenduif, Houtduif, Turkse Tortel, Koekoek, Gierzwaluw, Zwarte Specht, Grote Bonte Specht, Boomleeuwerik, Veldleeuwerik, Strandleeuwerik, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Boompieper, Graspieper, Gele Kwikstaart, Grote Gele Kwikstaart, Witte Kwikstaart, Winterkoning, Dunnock, Roodborst, Blauwborst, Zwarte Roodstaart, Gekraagde Roodstaart, Paapje, Tapuit, Merel, Kramsvogel, Zanglijster, Koperwiek, Grote Lijster, Braamsluiper, Grasmus, Tuinfluiter, Zwartkop, Tjiftjaf, Fitis, Goudhaantje, Grauwe Vliegenvanger, Kleine Vliegenvanger, Bonte Vliegenvanger, Glanskop, Zwarte Mees, Pimpelmees, Koolmees, Boomklever, Taigaboomkruiper, Grauwe Klauwier, Vlaamse Gaai, Ekster, Notenkraker, Kauw, Bonte Kraai, Raaf, Spreeuw, Huismus, Ringmus, Vink, Keep, Groenling, Putter, Sijs, Kneu, Barmsijs, Kruisbek, IJsgors, Geelgors, Rietgors.

1983

ROOFVOGELVERVOLGING

IN DE KEMPEN

Peer Busink.

Inleiding

Toen ik van Chris Mulder hoorde, dat er in Oostelbeers de nestboom waarin een broedende Havik zat, was omgezaagd, gaf dit voor mij de doorslag om alle gevallen van roofvogelvervolging in de Kempen te gaan inventariseren. Ik was dit trouwens al eerder van plan, vooral toen ik gelezen had dat volgens Rob Bijlsma in Noord-Brabant (samen met 4 andere gebieden in Nederland), roofvogelvervolging nog veelvuldig voorkomt.

Dat er hier vervolging voorkomt is wel bekend. Door zoveel mogelijk gevallen boven water te krijgen kan de omvang van dit probleem in kaart worden gebracht. Met die kwantitatieve gegevens kun je verder iets ondernemen.

Bescherming en vervolging

Roofvogels behoren tot een vogelgroep, die in de geschiedenis veel is vervolgd. Ze hebben hun naam al niet mee, en door het vooruitstekende wenkbrauwen krijgen ze een streng uiterlijk, waardoor de aaibaarheid (zoals dat tegenwoordig nogal eens genoemd wordt) van zo'n dier ver te zoeken is.

Tot 1920 kon je een premie innen, wanneer je een roofvogel bij het gemeentehuis inleverde. In de twintiger jaren van deze eeuw werden ze voor het eerst beschermd, omdat er door vervolging zo weinig over waren, dat ze uit Nederland dreigden te verdwijnen.

In 1936 kregen ze met de vogelwet volledige bescherming, behalve de Sperwer, die dat pas in 1941 kreeg. Van toen af ging het gestaag beter met ze. Tot halverwege de zestiger jaren.

Plotseling werden overal dode roofvogels (en ook zaadetende vogels) gevon-

den. Meteen gestorven door vergiftiging, of later gestorven door ophoping van persistente herbiciden.

Roofvogels werden weer zeldzaam in Nederland. Door non-stop pressie van natuurverenigingen op de overheid is er een verbod gekomen op het gebruik van deze stoffen. Die stoffen mogen hier overigens nog steeds gemaakt worden, ze blijken goed verkocht te worden naar bijv. Afrika. (Het is dus één van de manieren om ontwikkelingsgeld weer terug te krijgen).

Sinds het begin van de zeventiger jaren ging de roofvogelstand in Nederland weer beetje bij beetje vooruit. En naarmate deze trend verder doorzette, zag je langzaam aan steeds meer roofvogels tijdens je wandelingen.

Ook de Vos kon profiteren van de gunstigere omstandigheden. Door een groep mensen die baat hebben bij een grote "wildstand in de natuur", wordt dan gauw het woord "te veel" gebruikt. Zo kreeg de Vos al gauw de classificatie van "te veel", voorzover hij die al niet had.

Eind jaren tachtig heeft de KNJV zijn leden aangespoord tot een hetze tegen de Vos. Het dier werd afgeschilderd als een allesvernietiger die ook nog een levensbedreigende ziekte verspreidde. Ze dien(d)en daarom met alle middelen (zelfs uitgraven en vergassen) bestreden te worden!

En passant werden de roofvogels in deze verdelgingsdrift meegezogen. Velen werden er nu ook van doordrongen, dat deze diergroep eigenlijk ook niet deugde. Vooral wanneer je ergens half tamme fazanten uitzet, dan zag je pas goed wat voor ondieren die roofvogels eigenlijk zijn. Ook de postduivenhouders werden door de KNJV van harte uitgenodigd om met hen mee te heulen.

Een feit is dat er, volgens Bijlsma, na de hetze vorming van eind tachtiger jaren weer sprake is van een grote toename van roofvogelvervolging.

Gegevens verzamelen

Van 1993 en 1994 heb ik geprobeerd om zo veel mogelijk gevallen van vervolging in de Kempen te verzamelen.

In het kader daarvan heb ik ook de meeste vogelasiels in de Kempen (8 van de 10) gebeld en gevraagd, of zij de laatste 2 jaren gevallen van vervolging binnen hebben gekregen. Het leek mij aannemelijk dat juist deze mensen in contact kunnen komen met zulke gevallen. Het viel me al snel op dat de meesten wantrouwend op mijn vragen reageerden. Na een beetje op een "koetjes en kalfjes manier" met deze mensen doorgepraat te hebben, bleken van die 8 vogelasielhouders er 4 valkenier, 1 jager, 1 ex-jachtopziener en duivenmelker te zijn. Geeft toch te denken. Uiteindelijk bleken maar 2 asielhouders een geval van roofvogelvervolging te zijn tegengekomen.

In de Kempen heb ik 16 gevallen van roofvogelvervolging kunnen traceren, behoudens een aantal twijfelgevallen die ik hier buiten beschouwing laat. Hoe groot het werkelijke aantal is weet niemand. Maar wanneer je er vanuit mag gaan, dat een daad van roofvogelvervolging in het geniep gebeurt, zijn die 16 gevallen eigenlijk "ongelukjes" die bij toeval aan het licht zijn gekomen. Zij vormen slechts het topje van de spreekwoordelijke ijsberg.

De resultaten

Gemeente Best

- 1993 Havik: 2 jonge vrouwtjes uit het nest verdwenen. (Malafide) valkeniers jagen alleen met vrouwtjes, omdat deze grote prooien pakken.
- 1994 Havik: nest moedwillig verstoord. 2e broedpoging weer moedwillig verstoord.
- 1994 Buizerd: 4 exemplaren in een gebied van 1 ha dood gevonden (vergiftigd). De politie verleende slechte medewerking bij aangifte.

Gemeente Son en Breugel

- Tot 1993 werd er in een gebied ten zuiden van het Wilhelminakanaal geregeld vergiftigd aas gevonden. In 1992 werd een dode Buizerd gevonden. Verder zijn in dit gebied 2 honden dood gegaan, waarvan later bleek dat de doodsoorzaak vergiftiging was. Verdacht van deze praktijken werd een jager op leeftijd met zijn compagnon.

In 1993 liep voor hen de jachtvergunning af. Ik heb toen de heer Van Ingen gebeld en gevraagd om aan hen geen vergunning meer te geven. (Gebieden van Brabants Landschap liggen in dit gebied verspreid). Ook het IVN Son en Breugel bleek dit aan hem verzocht te hebben. De vergunning is overgegaan aan de jagerscombinatie Nuenen.

Door strubbelingen met de jagerscombinatie Gerwen is er sinds 1993 niet meer gejaagd in dit gebied. De Das (toen aan de rand) heeft nu een burcht gemaakt, waarbij sporen van jongen zijn gezien. Verder zijn er afgelopen jaar in dit gebied weer voor het eerst uilen en een Vos signaleerd.

De politie gaf slechte medewerking bij aangifte.

Gemeente Eindhoven

- 1993 Torenvalk: nest met grote jongen uitgehaald.

Gemeente Leende

- 1993 Havik: bewoond nest doorschoten.
- 1993 Buizerd: nest vernield.
- 1994 Havik: bewoond nest doorschoten.
- 1994 Havik: nest vernietigd, donsjongen lagen dood op de grond.
- 1994 Buizerd: 3 exemplaren dood gevonden, bleken vergiftigd te zijn.

Gemeente Soerendonk

- 1993 Buizerd: 1 exemplaar geschoten vanaf een hoogzit door een bestuurslid van de Wildbeheereenheid (zijn jachtakte werd niet ingetrokken).

Er werden vangkooien geplaatst. (Het blijkt dat je er met een vangkooi

ongeveer 1 week over doet, om een aanwezige Havik in het gebied te vangen). Iemand heeft vorig jaar uit een vangkooi in dit gebied 2x een Buizerd en 1x een Havik weten te bevrijden.

Gemeente Valkenswaard

- 1994 Havik: nest doorschoten, jongen lagen dood op de grond.

Gemeente Reusel

- 1993 Havik: nest doorschoten, jongen lagen dood op de grond. Er werden vangkooien geplaatst.

Gemeente Oost- West en Middelbeers

- 1994 Havik: nestboom omgezaagd, jongen dood op de grond.
- 1994 Havik: nest vernield, eieren lagen kapot op de grond.
- 1994 Havik: bewoond nest verlaten door verstoring.

Het is verder bekend dat behalve in de Kempen ook in de Peel en omgeving Chaam in deze jaren roofvogelvervolging is voorgekomen.

Steunpunt tegen roofvogelvervolging

Om regionaal iets te doen tegen deze nutteloze vervolging, is in september jl. het idee ontstaan, om binnen de VWG een roofvogelcommissie in te stellen. Op het activiteiten-invulformulier hebben 10 leden zich hiervoor gemeld.

Begin november belde Gerard Bossers me op omdat hij ook iets tegen roofvogelvervolging wilde doen. Hij had hierover met Hans van Lieshout (woont in Sterksel en werkt bij de Politie) gesproken die ook plannen hierover had.

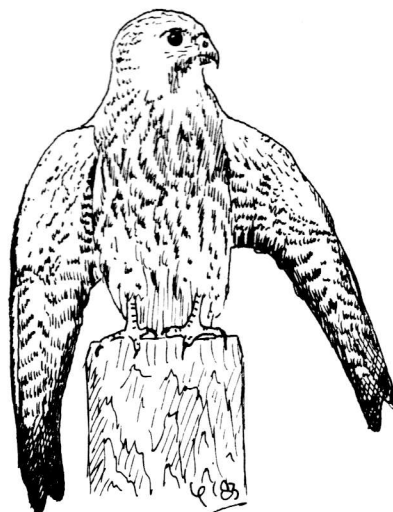
Het raakte opeens allemaal in een stroomversnelling. Enkele vergaderingetjes werden op korte termijn gepland. Bert van Polen schreef 2 artikelen over roofvogels in het Eindhovens Dagblad.

Hans van Lieshout organiseerde op 20 december in Someren een soort oprichtingsvergadering voor een steunpunt in Noord-Brabant van de WRN (Werkgroep Roofvogels Nederland). Ongeveer 25 mensen uit allerlei geledingen (waaronder Maria Quist van de WRN en Hans Peeters van Vogelbescherming Nederland), waren uitgenodigd om met elkaar een plan te maken.

Na deze vergadering werd een persconferentie gegeven. Omroep Brabant deed verslag en Wim Wormser had de volgende dag een artikel over deze vergadering geschreven. Dit artikel werd in alle kranten van de Brabant Pers geplaatst.

Er werd een commissie van 3 personen samengesteld (Wil Beeren, Hans van Lieshout en ondergetekende) om de plannen verder tot uitvoer te brengen. De subsidieaanvragen zijn al de deur uit.

Meer nieuws van het steunpunt zal ongetwijfeld snel volgen. Er is alle reden om te hopen dat o.a. door toedoen van dit steunpunt de roofvogelvervolging in Noord-Brabant aan banden wordt gelegd.

KNIPSSEL KRANT

Knipseladres: SANSOVINOSTRAAT 24, 5624 JX BINDHOVEN.

Samenstelling: HUUB KNUBBEN

„Roofvogels moeten de kans hebben met succes terug in natuur te komen”

EJ
10/1
95

(Van een onzer verslaggevers)
SOMEREN – Het heeft wel iets van een gevangenis. Een lange rij kooien met rieten matten ervoor. In die matten een klein kijkgaatje dat zicht biedt op een met gaas bedekte ruimte. In elk van de twintig kooien zit een roofvogel. Een beetje zelig, alleen op een stok. Een enkele buizerd en havik, eentje met afhagende (want gebroken) vleugel, probeert nog wat schaarse zonnestralen op te pikken. Het is koud. Bewijst ook de laag ijs in de bak water in de laatste kooi. Daarin geen roofvogel, maar twee verpieterde reigers.

Dat van die gevangenis, dat is maar schijn, zegt Marij de Smit. Samen met echtgenoot Ton beheert ze het vogelasiel in Someren. „De roofvogels die hier binnen komen, moeten zo weinig mogelijk contact met mensen hebben. Dat vergroot de kans dat ze met succes hun weg terug in de natuur kunnen vinden. Vandaar die matten ervoor.”

Beschadigd

Dat lukt blijkbaar. Want een overzichtje van 1993 („dat van 1994 is nog niet klaar, maar toen waren er nog meer”) toont dat van de zeventig roofvogels die in de loop van het jaar, veelal in min of meer beschadigde toestand, binnenkwamen, er meer dan veertig na revalidatie weer de wijde wereld in konden. Zes stuks kregen een spuitje. Twaalf anderen stierven een natuurlijke dood.

Voor zover je daar nog van kunt spreken als het gaat om vogels die vaak door toedoen van mensen in het asiel terecht kwamen en daar uiteindelijk het loodje legden. Vogels die tegen door mensen neergehangen

elektriciteitsdraden vlogen, door een auto werden aangereiden, door jagers werden neergeschoten of door stropers in speciale vangkooien gelokt. Want 'een opgezette havik doet het immers nog altijd aardig op de schoorsteenmantel'.

Vrijuit

De roofvogel is beschermd. Al sinds 1937, vertelt Hans van Lieshout, woordvoerder van de vogelwerkgroep Midden-Brabant. „Maar in de praktijk gaan de overtreeders zo goed als vrijuit. Wordt al eens iemand betrapt, dan komt 'ie er met een betrekkelijk kleine straf af.” Om wat meer te kunnen doen kent Brabant sinds kort een 'steunpunt tegen roofvogelvervolging'. In het leven geroepen door de Werkgroep Roofvogels Nederland, in samenwerking met Vogelbescherming Nederland.

Van Lieshout: „In Noordoost-Nederland bestond dat al langer. Veel bewijzen hebben we niet. Maar wel heel veel aanwijzingen dat er in Brabant op grote schaal roofvogels worden vervolgd. We hopen met dit steunpunt wat meer grip op de zaak te krijgen.”

Netwerk

Het steunpunt gaat een netwerk van contactpersonen opzetten. Mensen uit natuurclubs vooral. Iedereen kan bij het steunpunt melding doen van roofvogelvervolging. Het telefoonnummer van het steunpunt is dat van het Somerens vogelasiel, 04937-93564. Voor West-Brabant in Zundert op 01696-74165. De contactpersoon controleert en als er aanwijzingen zijn dat er iets mis is, volgt aangifte bij de politie of

• Een havik in een vangkooi zoals die door stropers worden gebruikt.

Foto Jurriaan Balke.

de algemene inspectiedienst (AID).

Mocht er een dader bekend worden dan volgen nadere stappen: aandringen op intrekken van een jachtakte, verzoeken om jagers als lid van de jagersvereniging te royeren, intrekken van een vogelvergunning voor valkeniers.

„Ja ook die”, zegt Van Lieshout. Want die komen soms aan nieuwe vogels door jongen uit het nest te halen? Van Lieshout: „Zet dat 'soms' maar tussen grote aanhalingstekens. Ook bestaat de hoop dat er op deze manier eens mensen voor de rechter komen. „Sinds de veranderde wetgeving kunnen de boetes flink oplopen. Maar er zijn tot nu toe amper zaken geweest.”

Sinds, net voor de kerstdagen, het nummer is ingesteld, heeft de telefoon van het steunpunt nog niet vaak gerinkeld. Twee keer. In beide gevallen ging het om een buizerd. Eentje uit Riel en eentje uit Diesen. Ze lagen al bij de preparateur. Dood dus. Ze zijn opgestuurd naar

het Centraal Diergeneeskundig Instituut in Lelystad om te achterhalen wat de doodsoorzaak is.

Dat de telefoon nog niet roodgloeiend staat, verontrust Van Lieshout niet. „Pas in het broedseizoen zal dat op gang komen. Dan ook hopen we dat netwerk van medewerkers te hebben. Vooral in het broedseizoen zijn de roofvogels kwetsbaar. Zitten ze een aantal weken op hun nest.”

Landbouwgif

Dat er sprake is van roofvogelvervolging is op zich overigens heel positief. Hoe raar dat ook mag klinken. Want als ze een relatief makkelijke prooi zijn voor jagers, stropers en valkeniers, betekent het dat er veel roofvogels zijn. „En dat klopt”, beamen Marij de Smit en Hans van Lieshout. De havik, de buizerd en de sperwer, boom- en torenvalken, komen, net als elders in Nederland op de hogere zandgronden, in oostelijk Brabant weer veelvuldig voor. Dat was wel eens anders. Zeker in de jaren zestig, toen landbouwgif kwistig werd gestrooid, was het bestand drastisch uitgedund.

Sinds de veldpolitie is opgeheven, is er volgens de initiatiefnemers ook bij de politie amper nog kennis aanwezig. Om daar verbetering in te brengen maakt het steunpunt een video, als instructie voor de politie. Van Lieshout (zelf politiemann): „De meeste van mijn collega's kunnen nog geen havik van een buizerd onderscheiden.”

Voor die video er is, kan de kennis ook worden vergaard in het Somerens vogelasiel. Iedereen is daar welkom om ze te komen bekijken, vanachter de veilige matten.

Steunpunt roofvogelvervolgning

(Van een onzer verslaggevers)

SOMEREN - In Someren is gisteren het Brabantse steunpunt tegen Roofvogelvervolgning opgericht. Het steunpunt

BOETE HELPT NIET, AFPAKKEN JACHTAKTE WEL

is gevestigd in het vogelasiel Someren e.o. aan de Boerenkampiaan.

Door middel van het steunpunt hoopt de in 1982 opgerichte landelijke Werkgroep Roofvogels Nederland een halt toe te roepen aan de

roofvogelbestrijding die volgens de werkgroep ook in deze provincie vaak voorkomt. Er zijn, zegt woordvoester Maria Quist, duidelijke signalen en zelfs bewijzen dat er in Brabant jaarlijks vele buizerden, haviken en andere roofvogels illegaal worden gedood.

Vogelwerkgroep

Het publiek kan bij het steunpunt de vondst van dode roofvogels aanmelden. Afhankelijk van de informatie wordt contact opgenomen met plaatselijke vogelkenners, de politie, terreinbeheerders of -eigenaren. Zo hoopt men ook tot een inzicht in de omvang van

de vervolging te komen.

Het initiatief tot de stichting van het steunpunt in Someren werd genomen door vogelwerkgroep Midden-Brabant. Bij de oprichting waren afgevaardigden aanwezig van vogelwerkgroepen. Vogelbescherming Nederland, Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, het regionaal milieucentrum van de politieregio Zuid-Oost en van de Algemene Inspectie Dienst van het ministerie van Landbouw.

Volgens woordvoerder Hans van Lieshout van de vogelwerkgroep Midden-Brabant zal via deze gerichte manier van werken ook bereikt wor-

den dat het vaker tot vervolging van roofvogelmoord komt. „Royement van jagers via het tuchtrecht van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (KNJV) komt nu nooit of zelden voor. Alleen een boete helpt niet, het afpakken van een jachtakte wel. Jachtopzichters die toelaten dat een jager een roofvogel afschiet, moeten hun aanstelling kunnen verliezen”, aldus Van Lieshout.

Het steunpunt Brabant is het eerste in zijn soort buiten Noordooost-Nederland waar roofvogelbescherming al veel langer wordt uitgeoefend.

Vogelsmokkelaar opgepakt

ROTTERDAM - Een 45-jarige man uit Rotterdam heeft duizenden beschermde vogels uit het voormalige Joegoslavië naar Nederland gesmokkeld en hier verkocht. De politie heeft hem woensdag gearresteerd. De vogels zijn overgebracht naar een asiël.

De man, zelf afkomstig uit het voormalige Joegoslavië, betaalde de plaatselijke bevolking twee Duitse mark per vogel. Veelal ging het om putters en goudvinken. Per rit zou hij zo'n duizend vogels hebben vervoerd. In Nederland verkocht hij ze voor 75 tot 100 gulden per stuk.

Konijnen St.-Paul worden uitgeroeid

(Van onze correspondent)

PARIJS - De konijnen en ratten op het Franse eiland Saint-Paul in de Indische Oceaan hebben nog maar enkele maanden te leven. Ze zullen met chemische middelen worden vernietigd om weer ruimte te geven aan zeldzame vogels als de Geelsnavelalbatros, de Roetstern en stormvogels.

Saint-Paul is een onbewoond eiland van ongeveer 800 hectare, midden in de Indische Oceaan halverwege Madagascar en west-Australië. Er leefden tot de ontdekking van het eiland in de zestiende eeuw geen zoogdieren.

De Franse filmvedette **Brigitte Bardot**, al jaren een fervent natuurbeschermster, wil een laserwapen inzetten om duiven te redden. Het speciale apparaat, dat de duiven moet doen schrikken, moet voorkomen dat de vogels naar de Zuidfranse stad Bessieres vliegen, waar burgemeester Jean-Claude Seguela de duiven wil laten doodschieten vanwege de enorme overlast die de duiven veroorzaken.

Voorloper vogel ontdekt in China

PEKING (Rtr) - Chinese archeologen hebben de fossielen ontdekt van twee vogelachtige dieren die ongeveer honderdvijftig miljoen jaar geleden leefden. De beesten, genoemd naar de Chinese filosoof Confucius, hadden veren op hun poten en een snavel zonder tanden. Het betreft waarschijnlijk voorlopers van de moderne vogel, aldus het archeologisch instituut van de provincie Liaoning, waar de twee fossielen zijn aangetroffen. De overblijfselen van één vogel lijken compleet. De restanten tonen grote verwantschap met vogelfossielen uit dezelfde periode die in 1862 in Duitsland waren ontdekt.

Door olie besmeurde zeevogels spoelen aan

ANP VK 13/12/85

ANJUM

Op Ameland zijn honderden zeevogels angespoeld die onder zware stookolie zitten. Medewerkers van Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer en vrijwilligers zoeken het strand af naar slachtoffers. Het opvangcentrum Fugelspits in het Friese Anjum biedt inmiddels onderdak aan 348 vogels en verwacht er ook vrijdag nog een paar honderd binnen te krijgen. Sinds 1987 heeft het opvangcentrum niet zoveel besmeurde vogels in zo korte tijd binnen gekregen.

Ook in de komende nacht en vrijdag gaan vrijwilligers langs het strand om de besmeurde beesten te 'bergen'. De wind drijft hen naar de kust. Autolampen verblinden de vogels en dan kunnen ze worden gevangen. Waar de olie vandaan komt, is Rijkswaterstaat nog niet bekend.

Messing vogelkooi op stand advk+ f50 = 04975-72987

Opgezette bunzing f75 = 04975-74837

Opgezette fazanthaan f75 = 04975-74837

Opgezette kerkuil f125 = 04975-74837

Opgezette sperwer f100 = 04975-74837

Opgezette zwart volbloed veulen iets apart evt etalage f1000 = 04904-12538

Snuffelkrant
7^e - 13/12 - 85

Jachtopziener verdacht van vergiftigen roofvogels

Van onze verslaggever

AMSTERDAM

De politie in Echt in Limburg en de Algemene Inspectie Dienst (AID) van het ministerie van Natuurbeheer hebben proces-verbaal opge maakt tegen een jachtopziener uit Echt. De man wordt verdacht van het doden van roofvogels door het uitleggen van vergiftigde prooidieren.

Volgens de Stichting Kritisch Faunabeheer bestonden er al lang verdenkingen tegen de jachtopziener, die voor een industrieel uit Echt een natuurgebied van ongeveer tien hectare beheert.

Het gebied is afgesloten met rasters die onder stroom staan, waar

door de wilde zwijnen die er voor de jacht gefokt worden, het gebied niet kunnen verlaten. Ambtenaren van de AID hebben na tips geconstateerd dat op het terrein een gebied van ongeveer een halve hectare ook was afgesloten met schrikdraad.

Er werden dode houtduiven en een wilde eend gevonden die met vergif waren bewerkt, vermoedelijk parathion of strychnine. Bij de prooidieren werden enkele vergiftigde en nog levende buizerds aangetroffen. Volgens Kritisch Faunabeheer zijn wellicht ook haviken omgekomen. Vermoedelijk zijn tientallen roofvogels gedood.

Het gebied is volgens Kritisch Faunabeheer volledig ingericht voor de plezierjacht.

VK 12-1-85

VOOR U GELEZEN

JAN WOUTERS

In BTO-News van nov./dec. 1994 staat een opmerkelijk artikeltje over het vrijwel uitsterven van de Grauwe Klauwier in Engeland. Daarin wordt het vermoeden geuit dat die achteruitgang mede, zo niet geheel, in de hand is gewerkt door mensen die eieren verzamelen om er een eierverzameling op na te houden.

De Grauwe Klauwier zit in zuidoost Engeland aan de uiterste westgrens van zijn verspreidingsgebied. In de jaren '50 en '60 werd al een langzame achteruitgang van de soort vastgesteld in zijn broedgebied daar. Die teruggang paste in het beeld van de geleidelijke verkleining van zijn Europese broedgebied ten gevolge van biotoopvernietiging.

Halverwege de jaren '70 broedden er nog ongeveer 65 paren in zuidoost Engeland, tien jaar later nog minder dan 10. Vooral in 1982 was de terugval erg groot: nog maar 8 paar, tegen 40 paar in 1981! Daarna is het niet meer goed gekomen.

Waarnemingen op vogelobservatoria tijdens de trek lieten echter zien dat de Grauwe Klauwier de Britse eilanden nog steeds bereikt. In de jaren '80 lagen de topaantallen bovendien hoger dan gemiddeld. In andere delen van West-Europa deed de soort het dan ook niet slecht. Zo kon de soort zelfs Schotland koloniseren en daar in klein aantal tot broeden komen.

Voor eierverzamelaars zijn de legfels van een Grauwe Klauwier erg aantrekkelijk omdat de eieren zo variabel zijn. De eikleur kan variëren van groenachtig via roze-achtig en geelbruinachtig tot crème-achtig of bijna wit, dat alles met verschillende kleuren vlekjes en streepjes. Een beetje eierverzamelaar moet natuurlijk deze serie variaties compleet hebben. En dat hebben ze dan ook!

Eierverzamelingen die in Schotland en Engeland in beslag zijn genomen laten zien dat de aantallen recent verzamelde eie-

ren gemakkelijk de ondergang van de Grauwe Klauwier veroorzaakt kunnen hebben. Eén verzamelaar bezat 60(!) legfels, veel daarvan verzameld in de 70-er en 80-er jaren. Er zijn meer dan 200 'serieuze' eierverzamelaars actief in Groot-Brittannië, waarvan het merendeel de collectie in de laatste 20 jaar heeft opgebouwd. En velen daarvan zullen hun serie variaties van de Grauwe Klauwier wel compleet hebben.

In 1981 werd er in Groot-Brittannië een wet ingevoerd de Wildlife and Countryside Act, die onder andere bedoeld was om een eind te maken aan het verzamelen van eieren. Dat werpt een schril licht op de spectaculaire terugval van de Grauwe Klauwier in 1982. Blijkbaar hebben de eierverzamelaars op het nippertje nog zoveel mogelijk nesten leeggeroofd. Ongetwijfeld hebben ze in hun verzamelgegevens het verzameljaar wat vervroegd om moeilijkheden met de controleurs van de Wildlife and Countryside Act te voorkomen.

In Ringing and Migration van augustus 1994 staat een artikel over de habitatselectie van doortrekkende Paapjes en Gekraagde Roodstaarten in een Engels agrarisch landschap.

Er is maar heel weinig studie gedaan naar de biotoopvoorkeur van doortrekkers. Wat voor plaats in het landschap ze uitkiezen om even bij te komen. Door in een gebiedje van ongeveer 2 km² gedurende 15 jaar bij te houden waar precies doortrekkende Paapjes en Gekraagde Roodstaarten gezien werden, kwam een opvallend verschil aan het licht.

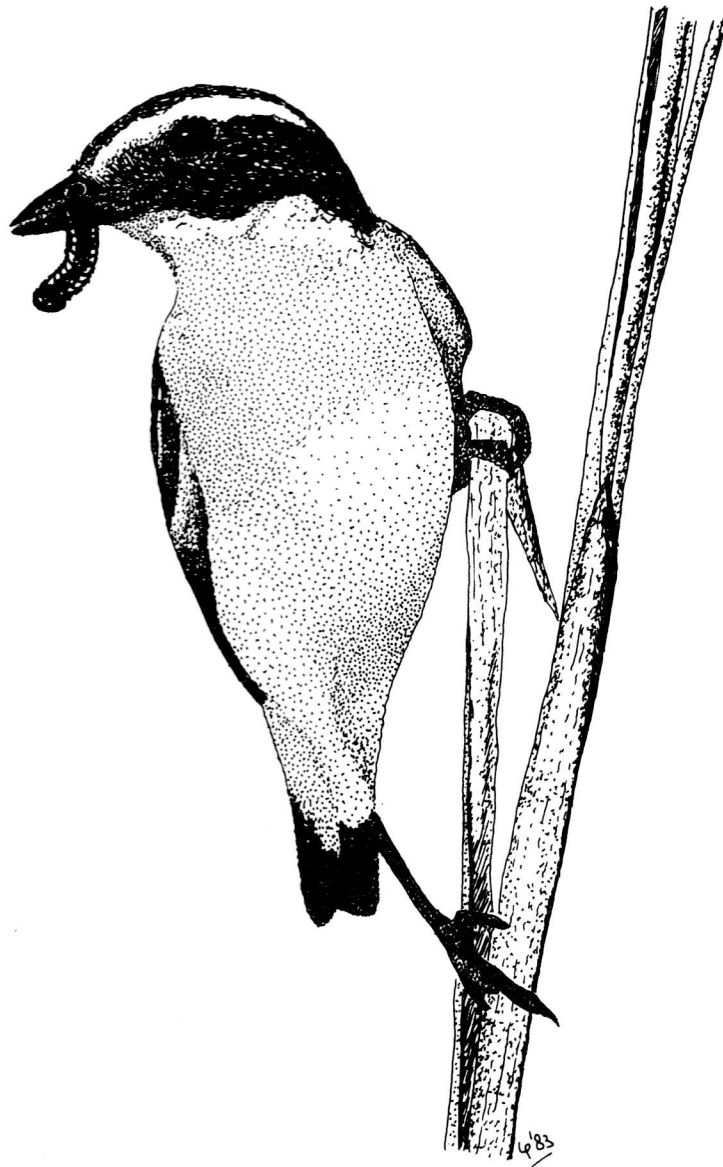
Hoewel beide soorten niet in het studiegebied broeden, komen ze er wel voor op doortrek, zij het onregelmatig. Beide worden in dezelfde maanden van het jaar en bij dezelfde weersomstandigheden waargenomen. Dus eventueel gevonden verschillen kunnen niet aan seizoens- of

weersinvloeden liggen. In die 15 jaar werden 16 keer Gekraagde Roodstaarten waargenomen, meestal alleen. Paapjes werden 19 keer gezien, met in totaal 27 vogels.

In het studiegebied komen veel heggen voor en braakliggende terreintjes. In het westelijke deel zijn de meeste heggen hoger dan 2,5 meter, in het oostelijke deel veelal lager en opener. Nu blijken de Roodstaarten alleen waargenomen te zijn in het westelijke deel met de hoge heggen, en de Paapjes alleen maar in het oostelijke deel

met de lagere heggen. Ook werden alleen de Paapjes gezien op paaltjes, hekken en draden.

Dit verschil weerspiegelt het verschil in broedbiotoop: de Gekraagde Roodstaart is primair een bosvogel en het Paapje een broedvogel van ruige gras- en struikvegetaties. Tijdens de trek foerageren de vogels blijkbaar in begroeiing die zoveel mogelijk lijkt op het broedbiotoop. Dit ondanks dat ze eenzelfde manier van voedselzoeken hebben.

VOGELVARIA

TELEFOONCIRKEL BIJZONDERE SOORTEN IN DE KEMPEN

Werkwijze:

Diegene die iets te melden heeft belt de persoon op die onder zijn naam op de lijst staat. Is deze persoon op dat moment niet te bereiken, dan wordt de volgende gebeld, enz. Diegene die in eerste instantie niet te bereiken was, moet dan op een later tijdstip alsnog gebeld worden!

Deelnemers:

Henk Munsters	040-527658
Guus Nas	040-412880
Gerrit Vink	040-423797
Jan Kolsters	040-538248
Albert Vrijaldenhoven	040-537251
Hans Hermans	040-547152
Willem Veenhuizen	040-816913
Ben Jacobs	040-534735
Fred de Blom	040-571473
Mart v.d. Broek	04970-17186
Toon Brugman	04970-16563
Huub Knubben	040-460363
Fred Smits	040-542401

Peer Busink

HOE GAAT HET MET DE MEREL?

Het zal op de ledenvergadering van augustus of september geweest zijn dat er iemand opmerkte dat er zo weinig Merels waren. Dat werd min of meer beaamd door anderen, maar kon niet met harde gegevens gestaafd worden.

Nu zijn er onlangs twee publikaties van SOVON verschenen waaruit wel iets is af te leiden over de merelstand. Het zijn het verslag van de Punt Traject Tellingen (PTT) seizoen 1992/93 en dat van het Broedvogel Monitoring Project (BMP) 1993.

Uit het PTT-verslag blijkt dat de winteraantallen sinds een dieptepunt in 1987 een duidelijk opgaande lijn vertonen. Ook blijkt uit dat verslag dat Merels in augustus minder opvallend aanwezig zijn dan in de wintermaanden. Dat verschijnsel vormt mogelijk de achtergrond van de opmerking over de lage aantallen Merels.

In het broedseizoen 1993 hebben de Merels ook niet slecht geboerd. In alle landschapstypen zijn de indexen vooruitgegaan ten opzichte van 1992. Ook liggen de indexen hoger dan in 1984. De trend over de jaren 1984-92 is gelijk blijvend in agrarisch gebied en natuurlijke terreinen, en stijgend in bos.

Uiteraard lopen de gegevens in deze verslagen een jaar achter, en is er dus niets mee te zeggen over 1994. Dat is nu eenmaal het euvel als de gegevens van heel het land uitgewerkt moeten worden. Maar tot 1993 ging het dus niet slecht met de Merel.

Hoe het in 1994 in de Kempen was weten we niet omdat er niemand verslag doet van deze tellingen. Als er vogelwerkgroepsleden zijn die meedoen aan PTT of BMP, kunnen ze met de gegevens een verslagje maken over de vogelstand in de Kempen voor de Blauwe Klauwier (sneller dan SOVON). Dus tel voor SOVON, maar laat ook je mede VWG-ers er iets van horen.

Jan Wouters

ENQUETE VOOR PARTNERS VAN VOGELAARS

Een heldere zondagochtend in februari.

Het is nog maar net licht maar de vogels zingen al.

Peinzend vraag ik me af hoelang het nog zal duren voordat mijn partner 's ochtends om vijf uur kwiek uit bed springt gelokt door vroege vogels.

Eenzame morgens in mei.

Wanneer klinkt er weer verheugd door het huis de mededeling dat er een geoorde linkspotige roodborst gesignaleerd en de roodsnavel groenbek terug in het land is?

Hoe hoog zal de telefoonrekening dit voorjaar worden?

"Even bellen naar Piet of hij de floet al gezien heeft".

Hoe vergaat het eigenlijk al die andere partners van vogelaars?

ENQUETE

Vraag 1 Ben je eraan gewend dat niet jij maar een ijsvogel hem/haar uit zijn/haar dak doet gaan?

- a)ja
- b)nee
- c)soms
- d)weet het niet

Vraag 2 Hoelang heb je gedacht dat je in de maling werd genomen als zij/hij over Tjif-tjafs sprak?

- a)1 dag
- b)1 maand
- c)1 jaar
- d)ik denk dit nog steeds

Vraag 3 Weet je nog hoe vaak een romantisch moment wreed verstoord werd door een opspringende minnaar (m/v), omdat deze bv een kerkuil hoorde?

- a)nooit (is je partner wel een echte vogelaar?)
- b)10 maal
- c)50 keer
- d)ontelbare keren

Vraag 4 Wat denk je is de reactie van je partner als je een kraai voor een raaf aan ziet?

- a)jullie relatie wordt verbroken
- b)hij/zij rent gillend weg
- c)je wordt gedwongen een cursus vogels kijken te volgen
- d)deze misstap wordt met de mantel der liefde bedekt

Vraag 5 Wat is je beloning als je, de eerste keer, een vogel juist benoemd?

- a) een zoen
- b) een etentje
- c) ontbijt op bed
- d) anders, nl.....

Vraag 6 Hoeveel ooievaars stonden er in jullie tuin na de geboorte van jullie kind?

- a) heb geen kind(eren)
- b) 36
- c) minder of meer dan 36
- d) we hadden een houten beschuit met muisjes

Vraag 7 Je maakt een fietstocht met je partner, met verrekijker, door een vogelrijk gebied. Hoelang doe je over de eerste 15 kilometer?

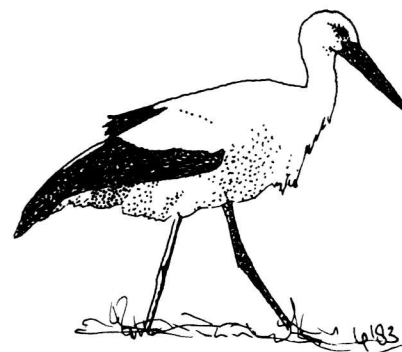
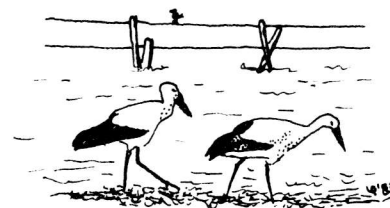
- a) 60 minuten, want ik fiets gewoon door als zij/hij stopt voor een visarend
- b) 3 uur, we leggen het traject waarschijnlijk te voet af met onze fietsen aan de hand
- c) nooit geprobeerd
- d) we komen niet verder dan 4,8 kilometer

Vraag 8 Hoe onderscheid je een reiger van een kuifleeuwerik?

- a) er is geen verschil, gokken dus
- b) de kuif van de leeuwerik staat naar achteren
- c) kuifleeuwerikken zijn groter dan reigers
- d) reigers zijn kleiner dan kuifleeuwerikken

Vraag 9 Wat doe je de laatste vrijdagavond van de maand?

- a) televisie kijken
- b) niets
- c) wanhopig de vogelgids bestuderen, zodat je de volgende keer wel het antwoord op vraag 8 weet
- d) de nestkasten in de tuin saboteren (die vogels poepen alles onder)

Ingevulde formulieren gaarne, binnen twee maanden na het verschijnen van dit blad, naar de Provincialeweg 138 te Veldhoven.

Marjan Zondag

WIST U DAT . . .

- Vanaf 26 februari de tentoonstelling "Vogels in de Kempen" weer is te bewonderen.
- Jij en je familie dit kunt doen tot 20 mei 1995.
- Je dan naar het Milieu Educatie Centrum te Eindhoven moet gaan.
- De tentoonstelling een hele metamorfose heeft ondergaan.
- Hij uitgebreid is met o.a. diorama's, vogelgeluiden, lesprogramma's enz.
- Als educatief materiaal er ook opgezette vogels te zien zullen zijn.
- Er in het MEC verschillende lezingen zullen zijn.
- De VWG in die periode vele excursies heeft gepland.
- Mensen die zich hiervoor in willen zetten, van harte welkom zijn.
- Men zich op kan geven bij Jacques, Albert of Piet.
- De tentoonstellingscommissie iedereen bij voorbaat dankt voor die hulp.
- Je vast wel eens iets bijzonders ziet.
- Je jouw bijzondere waarnemingen van 1993 en 1994 op kunt sturen naar Bram Aarts.
- Ook Pierre van der Wielen deze waarnemingen graag ontvangt.
- Opsturen naar een van deze twee voldoende is, maar doe het dan ook!
- De klapeksterssimultaantelling op de Strabrecht ook dit jaar weer een succes was.
- Er een mooi laagje sneeuw lag voor de ±25 deelnemers.
- Er zodoende net genoeg erwtensoep was.
- Er 9 Klapeksters zijn geteld.
- We Jap Smit van Staatsbosbeheer hartelijk dank zeggen voor zijn medewerking.
- Hij ieder jaar zorgt voor koffie en openstelling van de SBB-kantine
- Enkele van onze leden in februari naar de landelijke roofvogeldag gaan.
- Daar o.a. een demonstratie klimmen met klimsporen te zien zal zijn.
- Pieter en Albert een klimsporenwedstrijd organiseren.
- Deze zal gaan tussen het SOVON en VWG de Kempen.
- Oftewel tussen de beroepsklimmers Wil Beeren (SOVON) en Pierre van der Wielen (VWG)
- Pieter al een mooie locatie op het oog heeft.
- Dit een heideveld is met mooie 3^e jaars vliegdenen.
- Er vrijwilligers gevraagd worden voor het bedienen van de vangnetten.
- Men zich hiervoor bij Albert op kan geven.

Met jouw bijzonderheden zijn Pierre en Bram tevreden!

Houdoe,

PIET

VOGELREVALIDATIE-CENTRA IN DE KEMPEN :

J. F. Mollen
Vinklaan 5
5561 TL Riethoven
04970-4025.

L.J.Th.M. Smulders
Korfvlechterwei 4
5551 SW Valkenswaard
04902-12196.

ADRESSEN BESTUURSLEDEN :

Voorzitter: Peer Busink
Beekersberg 5
5066 CT Moergestel. 04243-3699.

Secretaris: Jan Kolsters
Van Nuenenstraat 96
5503 CL Veldhoven. 040-538248.

Penningmeester: Huub Knubben
Sansovinostraat 24
5624 JX Eindhoven. 040-460363.

Biologisch
secretariaat: Hans Hermans
Provincialeweg 138
5503 HK Veldhoven. 040-547152.

Algemeen lid: Pieter Wouters
Lensheuvel 37
5541 BA Reusel. 04976-43049.

en Albert Vrijaldenhoven
Broekweg 25
5503 GA Veldhoven 040-537251.

INHOUD: jaargang 21 no. 1 (1995)

Peer Busink	Jaarverslag 1994 van Vogelwerkgroep De Kempen.	1
Hans Hermans	1994 O.K! 1995 beter?	3
Willem Veenhuizen	Commissie Stadsvogelprojectgroep.	4
Peer Busink	Overzicht activiteiten en deelnemers "VWG de Kempen".	5
Willem Veenhuizen	De Huiszwaluw (<i>Delichon urbica</i>) in de Kempen in 1994.	6
Willem Veenhuizen	De Huiszwaluw (<i>Delichon urbica</i>) in Eindhoven in 1994.	10
Pieter Wouters	Een weekje Falsterbo.	12
Peer Busink	Roofvogelvervolgning in de Kempen.	15
Huib Knubben	Knipselkrant.	18
Jan Wouters	Voor U gelezen.	20
VOGELVARIA		
Peer Busink	Telefooncirkel bijzondere soorten in de Kempen.	22
Jan Wouters	Hoe gaat het met de Merel?	23
Marjan Zondag	Enquête voor partners van vogelaars.	24
Piet van Happen	Wist U dat...	26

Tekeningen: E. van Asseldonk
M. Bakermans
H. Bierens
R. d'Arcy Shillcock
J. van Dooren
L. Peeters
H. Ragas